

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2549) ได้ตั้งเป้าหมายไว้ในปี พ.ศ. 2551 ว่า จะมีนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นเป็น 20 ล้านคน หรือมีรายได้จากการท่องเที่ยวไม่น้อยกว่า 700,000 ล้านบาท ทั้งนี้ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้กำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวปี พ.ศ. 2547-2551 ไว้ 3 ประเด็นหลัก คือ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว และพัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ โดยจะเน้นในเรื่องการพัฒนาทักษะและขีดความสามารถของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ให้สามารถปฏิบัติการกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และร่วมมือกันพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน นอกจากนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยยังมีนโยบายส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานด้านการตลาดเชิงรุก โดยการเพิ่มตลาดใหม่และตลาดเฉพาะกลุ่ม เพื่อเร่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศที่มีคุณภาพเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย และกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยวในประเทศมากขึ้น เพื่อไม่ให้เงินไหลออกนอกประเทศ รวมทั้งกำหนดจุดขายของประเทศไทย (positioning Thailand) ให้มีความชัดเจน

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดจันทบุรีเนื่องจาก เป็นจังหวัดที่มีจุดอ่อนที่สำคัญ คือ การขาดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนบางพื้นที่ แม้ว่าบางพื้นที่จะมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอย่างหลวมๆ แต่ก็ยังไม่ได้มีการศึกษาถึงศักยภาพของชุมชนอย่างแท้จริง ทั้งที่ชุมชนมีศักยภาพที่จะพัฒนาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ให้มั่นคง ซึ่งสะท้อนให้เห็นภาพที่ควรจะมีการพัฒนา โดยเฉพาะในปัจจุบันจะให้ความสำคัญต่อการพัฒนาแบบบูรณาการในเชิงกลุ่มพื้นที่ เนื่องจากจะเป็นหนทางหนึ่งในการกระจายพื้นที่ให้ทุกจังหวัดได้รับการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น ในการกำหนดกลยุทธ์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดนั้นเน้นกลยุทธ์ร่วม คือ การสร้างตราสัญลักษณ์ (Brand) ของแต่ละ Cluster เพื่อเป็นจุดขาย การเสริมสร้างศักยภาพร่วมกัน โดยใช้หลักการบูรณาการทรัพยากร จัดลำดับความสำคัญตามศักยภาพที่แท้จริงเชิงพื้นที่ ภายในกลุ่มจังหวัด และกระจายการท่องเที่ยว ด้วยการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวภายใน Cluster หรือระหว่าง Cluster การกระจายสินค้าทางการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพที่แท้จริงไปยังจังหวัดต่างๆ อย่างทั่วถึงเท่าที่จะเป็นไปได้

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกชุมชนในจังหวัดจันทบุรี เพราะต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการสู่ความยั่งยืน โดยให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกของไทย ซึ่งได้กำหนดวิสัยทัศน์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ โดยมีเป้าประสงค์ที่จะเพิ่มรายได้ทางการท่องเที่ยวจากแหล่งท่องเที่ยวและรูปแบบการท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ ที่เน้นสิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสุขภาพ รวมทั้งการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ซึ่งได้กำหนดให้จังหวัดจันทบุรีการท่องเที่ยวเป็นยุทธศาสตร์หลักของจังหวัดจันทบุรีอีกยุทธศาสตร์หนึ่ง ทิศทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวจะต้องทำไปพร้อมกันทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการพัฒนาแหล่ง

ท่องเที่ยว พัฒนาด้านบริการ พัฒนามาตรฐานและคุณภาพ ต่างๆ การดูแลรักษาความสะอาดเรื่องสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน อยู่ในแผนของจังหวัดที่ทุกภาคส่วนจะต้องร่วมมือช่วยเหลือกัน จุดที่จะเน้นหนักคือเรื่องการประชาสัมพันธ์การเปิดเมืองท่องเที่ยว ในช่วงที่มีเทศกาลม้งานต่าง ๆ เข้ามา เพื่อจะเปิดการท่องเที่ยวของจันทบุรีให้นักท่องเที่ยวและคนทั่วไปได้รู้จัก ซึ่งคงใช้งบประมาณเข้ามาสนับสนุนพอสมควร ซึ่งการเป็นเมืองท่องเที่ยวสำหรับครอบครัวและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้มีคุณภาพมาตรฐานระดับโลก นอกจากนี้ยังมีจุดเน้นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และการพัฒนาการท่องเที่ยวตามริมน้ำจันทบุรี และเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ที่เน้นธรรมชาติสิ่งแวดล้อมทางทะเล ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม อย่างวังสวนบ้านแก้ว ที่เปิดเป็นแหล่งการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจันทบุรี แม้กระทั่งเรื่องราวพระราชประวัติพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7

จากการศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดจันทบุรีที่ส่งผลต่อการเชื่อมโยงของทรัพยากรธรรมชาติซึ่งคนในชุมชนขาดการมีส่วนร่วม และขาดความรู้ความเข้าใจในการดูแลรักษา รวมทั้งชุมชนยังขาดความตระหนักในการให้ความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ นอกจากนี้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นยังส่งผลต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของคนในชุมชน จึงนับเป็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นที่จะนำไปสู่การพัฒนา ซึ่ง Spencer (1985) ได้เสนอขั้นตอนของการพัฒนาสังคมที่ว่า การรวมกันของระบบสังคมย่อยกลายเป็นสังคมขนาดใหญ่ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (organic) และองค์ความรู้ความคิดในสังคมนั้นด้วย (saprogenic) ทั้งนี้ Spencer (1985, pp. 129-132) ได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาสังคมจากเรียบง่าย ไม่ซับซ้อน ไปสู่สังคมซับซ้อนใน 3 ส่วน คือ ระบบกฎหมายระเบียบ ระบบของการจัดการบริหาร และระบบการกระจายทรัพยากรซึ่งการพัฒนาจะมีความซับซ้อนมากขึ้นเป็นลำดับ

ศักยภาพของชุมชน ซึ่งเป็นขีดความสามารถหรือความพร้อมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การกระจายรายได้ การสร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งในการจัดการการท่องเที่ยวให้สัมฤทธิ์ผลจึงควรร่วมมือกันทั้งภาครัฐและการมีส่วนร่วมของประชาชนเจ้าของพื้นที่ โดยเน้นถึงความโดดเด่นของการท่องเที่ยวที่พึ่งพาอาศัยชุมชน การสร้างจิตสำนึกให้ผู้คนในชุมชนตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นตน โดยการทำให้การท่องเที่ยวมุ่งเน้นไปที่ผลที่จะเกิดแก่ชุมชนอันจะนำมาซึ่งประโยชน์แก่ชุมชนอย่างแท้จริง เสถียรภาพของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวก็จะเกิดขึ้นและคงอยู่ตลอดไป จึงจะเป็นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกชุมชน ซึ่งศูนย์วิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มชุมชนภายใต้โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนสู่เยาวชนและคนในชุมชนในพื้นที่เขตพัฒนาการท่องเที่ยว (2560) ที่ประกอบด้วย (1) เป็นชุมชนที่มีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชน (2) เป็นชุมชนที่ดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมาเป็นระยะเวลาพอสมควร (3) เป็นชุมชนที่มีประชาชนและผู้นำชุมชนที่มีความรู้ความสามารถ (4) เป็นชุมชนที่มีวิถีชีวิตชุมชน ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะตัว (5) เป็นชุมชนที่มีทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมที่สมบูรณ์ (6) เป็นชุมชนที่อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงที่มีชื่อเสียง

(7) เป็นชุมชนที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยว หรือเรียนรู้ที่นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในกิจกรรม และ (8) เป็นชุมชนที่มีเยาวชนและคนในชุมชนสนใจร่วมโครงการ และต้องการสืบสานกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยให้ความสำคัญกับชุมชนที่มีศักยภาพปานกลาง เพื่อการเสริมศักยภาพให้กับคนในชุมชนได้ร่วมกันพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน โดยได้ประสานข้อมูลกับผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี ซึ่งในการเสริมสร้างศักยภาพของคนในชุมชนโดยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จึงต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการเสริมสร้างศักยภาพของคนในชุมชนเพราะมนุษยชาติ คือ ศูนย์กลางและหัวใจในการพัฒนาโดยการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการท่องเที่ยวด้วยการจัดกิจกรรมในประเด็นและรูปแบบที่ชุมชนร่วมกันกำหนด ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของทุกภาคี ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจที่สามารถพึ่งตนเองได้ และมีฐานพร้อมต่อการพัฒนาในด้านสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และเกื้อกูล ทั้งด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม และจากการที่จังหวัดจันทบุรี มีจุดอ่อน คือ ขาดการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาอย่างจริงจังจึงให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ทั้งนี้ที่ภาครัฐมีความพยายามที่จะให้ภาคีที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว แต่ไม่สัมฤทธิ์ผล ทั้งนี้เพราะคนในชุมชนขาดทักษะในการดำเนินงาน ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงต้องการหารูปแบบในการเสริมสร้างศักยภาพของคนในชุมชนจันทบุรี เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเพื่อให้มีทักษะในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของจังหวัดจันทบุรี รวมทั้งจะก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชุมชนที่ทำการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างศักยภาพโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในจังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อสร้างรูปแบบการเสริมสร้างศักยภาพของคนในชุมชนเพื่อให้สามารถเข้าร่วมการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืนในจังหวัดจันทบุรี
3. เพื่อทดสอบรูปแบบการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนที่เหมาะสมในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในจังหวัดจันทบุรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประโยชน์ของการวิจัย

ด้านวิชาการ

เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ด้านการจัดการท่องเที่ยว การสื่อสารการท่องเที่ยว โดยอาศัยศักยภาพของคนในชุมชนท้องถิ่นจันทบุรี เป็นตัวขับเคลื่อนจนได้มาซึ่งองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวโดยกระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งระหว่างการศึกษาวิจัยจะมีการออกแบบการเรียนรู้ให้นักศึกษาเข้าไปเรียนรู้ร่วมกับชุมชน เพื่อการการเปรียบเทียบสภาพปัญหาทั้งทางทฤษฎีสู่การ

ปฏิบัติการจริง ได้รูปแบบ และสามารถนำรูปแบบที่ได้ไปใช้พัฒนาศักยภาพของคนในชุมชน เพื่อการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

ด้านนโยบาย

เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดจันทบุรี โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากภาพส่วน เกิดการผลักดันให้สามารถดำเนินการบริหารจัดการการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ทราบศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดจันทบุรี

ด้านเศรษฐกิจ/พาณิชย์

ด้วยศักยภาพของชุมชนสามารถรวมตัวกันเป็นวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนของแต่ละชุมชน สามารถดึงศักยภาพของบุคคลสู่การสร้างงานภายใต้การบูรณาการการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์

ด้านสังคม และชุมชน

เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนด้านการสร้างศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวของแต่ละชุมชน งานวิจัยดังกล่าวสามารถขับเคลื่อนให้เกิดการประสานความสัมพันธ์ระหว่างโลกแห่งวิชาการในฐานะ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีเป็นชุมชนทรัพยากรปัญญาภาคตะวันออก และสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนในการเสริมสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังมีการรวมตัวจากภาคีหลายฝ่าย ได้เครือข่าย และความเข้มแข็งในการสร้างศักยภาพร่วมกัน จนสามารถเป็นชุมชนต้นแบบในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ด้านการเผยแพร่

คณะผู้วิจัยสามารถนำผลการวิจัย กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมที่สามารถขับเคลื่อนพลังของศักยภาพ ตลอดจนรูปแบบที่ได้มีความเหมาะสมกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดจันทบุรี เผยแพร่ในการประชุมวิชาการอย่างน้อยระดับนานาชาติ และยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับจังหวัดอื่นๆ ที่มีบริบทการท่องเที่ยวที่คล้ายคลึงกัน

หน่วยงานที่นำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ คือ

(1) สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดจันทบุรี (2) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) (3) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (4) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และ (5) สมาคมผู้ประกอบการวิชาชีพการท่องเที่ยวในเขตจังหวัดจันทบุรี

แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย

การวิจัยในหัวข้อดังกล่าวมีจุดเริ่มต้นที่จะเน้นรูปแบบการวิจัยแบบมีส่วนร่วม ซึ่งคณะผู้วิจัยจะพยายามสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคีเครือข่าย เพื่อการท่องเที่ยวในชุมชนอย่างยั่งยืน กลุ่มเป้าหมายที่การวิจัยครั้งนี้จะถ่ายทอดจึงเป็นลักษณะการจัดเวทีเสวนา เวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับชุมชนในฐานะผู้จัดการท่องเที่ยวทำให้ทราบศักยภาพของชุมชน ในการพัฒนาการ

ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของกลุ่มจังหวัดจันทบุรี ทำให้ได้รูปแบบและสามารถนำรูปแบบที่ได้ไปใช้พัฒนา ศักยภาพของคนในชุมชนโดยมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนรูปแบบที่ได้มีความ เหมาะสมกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับจังหวัดอื่นๆ ที่มี บริบทด้านการท่องเที่ยวที่คล้ายคลึงกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยผสมผสานระหว่าง การวิจัยเชิงสำรวจ และการวิจัยกึ่ง ทดลอง โดยใช้กระบวนการในการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา ศักยภาพของชุมชนจันทบุรีในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการ เสริมสร้างศักยภาพของชุมชน โดยการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดจันทบุรีอย่าง ยั่งยืน และขั้นตอนที่ 3 ทดสอบรูปแบบโดยการประเมินผลจากความเข้าใจรูปแบบการเสริมสร้าง ศักยภาพของชุมชนจันทบุรี โดยมีรายละเอียดดังรายละเอียดต่อไปนี้

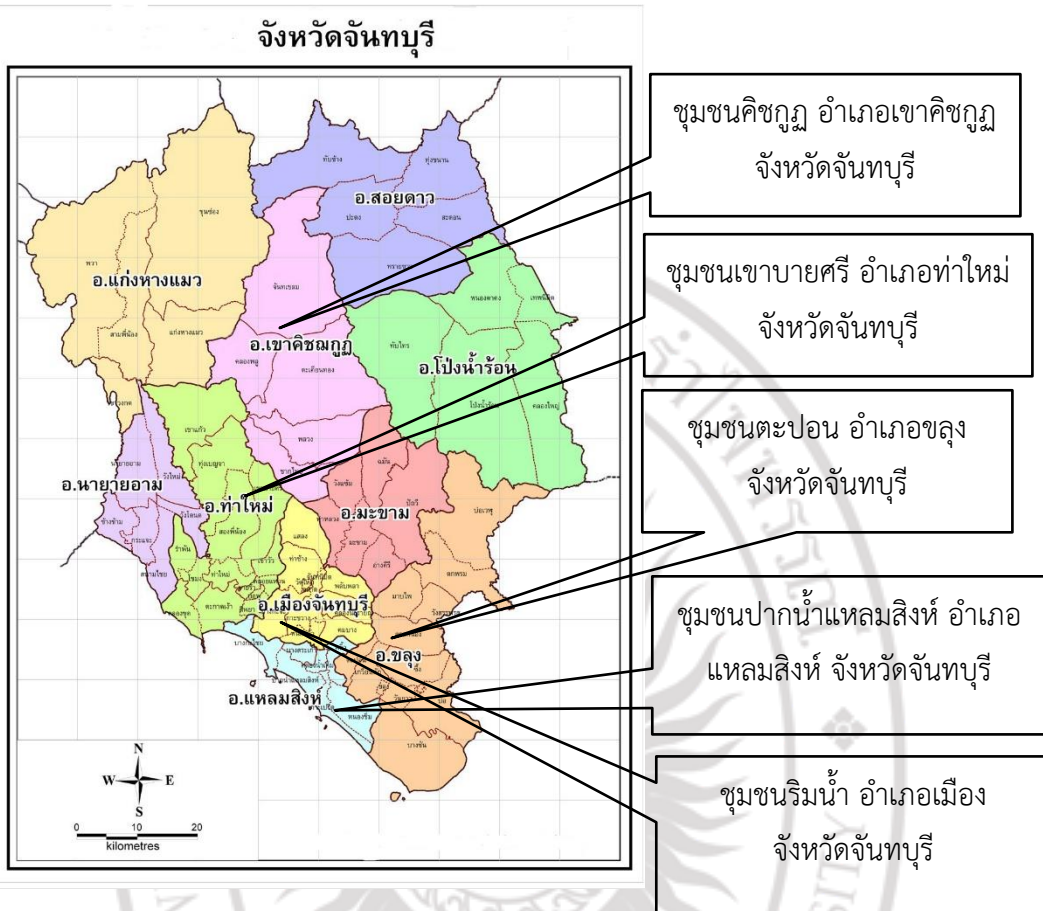
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่มภาคที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวจันทบุรีคือ (1) ผู้แทนจากองค์กรภาครัฐ (2) ภาคเอกชน และ (3) ภาคประชาชน ซึ่ง กลุ่มภาคผู้ประกอบการการท่องเที่ยวจันทบุรีทั้งหมด 4,256 คน (กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา, 2559) กลุ่มตัวอย่างภาคผู้ประกอบการท่องเที่ยวได้ 400 คน และคัดเลือก ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว 30 คนเพื่อเข้าร่วมทดสอบ และประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการ พัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

พื้นที่ที่ทำการวิจัย

พื้นที่ที่ทำการวิจัยในจังหวัดจันทบุรี ประกอบด้วย (1) ชุมชนศิษย์ อำเภอบางขัน จังหวัด จันทบุรี (2) ชุมชนเขาบายศรี อำเภอน้ำใหม่ จังหวัดจันทบุรี (3) ชุมชนตะปอน อำเภอลอง จังหวัด จันทบุรี (4) ชุมชนปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอลแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี และ (5) ชุมชนริมน้ำ อำเภอ เมือง จังหวัดจันทบุรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาพที่ 1.1 ขอบเขตพื้นที่การวิจัย

ระยะเวลาในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการวิจัย คือ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2559 ถึงปี พ.ศ.

2560

นิยามศัพท์เฉพาะ

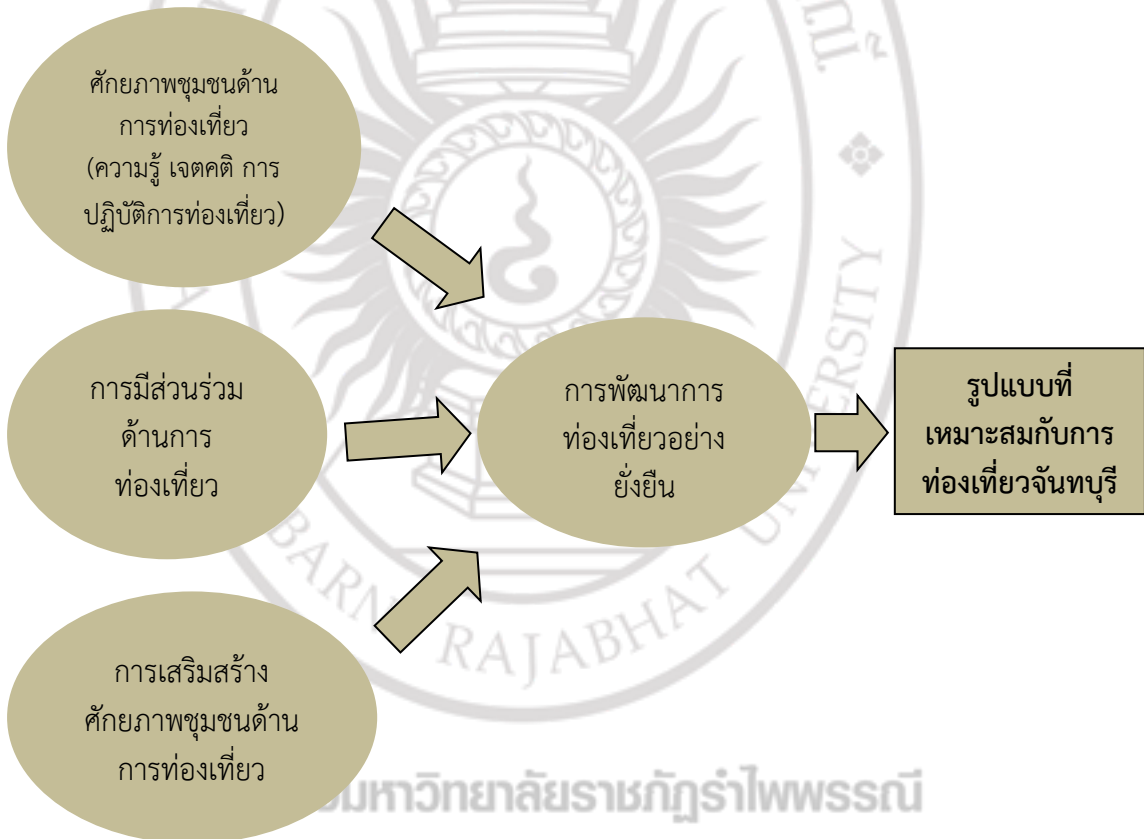
1. **ศักยภาพชุมชน** หมายถึง ชีตความสามารถในความพร้อมของชุมชนท้องถิ่นจันทบุรีในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม การกระจายรายได้ การสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้วัดศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวชุมชนประกอบด้วย ความรู้ด้านการจัดการท่องเที่ยว เจตคติเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และทักษะการจัดการด้านการท่องเที่ยวเป็นหลัก ทั้งนี้ยังรวมถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน

2. **การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน** หมายถึง การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งหมดที่จะสนองความต้องการด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดจันทบุรีต่อด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อจะรักษารูปแบบการท่องเที่ยวบนฐานของประเพณีทางวัฒนธรรม กระบวนทางนิเวศวิทยา ความหลากหลายทางชีวภาพ

3. การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง กระบวนการสื่อสารของชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการเสริมสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวของชุมชนจังหวัดจันทบุรีทั้ง 5 พื้นที่

4. การท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดจันทบุรี หมายถึง รูปแบบ และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดจันทบุรีจำนวน 5 พื้นที่ บนความหลากหลาย ได้แก่ (1) ชุมชนศิขณู อำเภอลือชัยสิขณู จังหวัดจันทบุรี (2) ชุมชนเขาบายศรี อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี (3) ชุมชนตะปอน อำเภอลือชัย จังหวัดจันทบุรี (4) ชุมชนปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอลือชัย จังหวัดจันทบุรี และ (5) ชุมชนริมน้ำ อำเภอมะนัง จังหวัดจันทบุรี

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.2 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ข้อ 3 ทดสอบรูปแบบการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนที่เหมาะสมในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในจังหวัดจันทบุรี สามารถกำหนดเป็นสมมติฐานการวิจัยได้ว่า

1. ศักยภาพชุมชนมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดจันทบุรี
2. การมีส่วนร่วมด้านการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดจันทบุรี
3. การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีศักยภาพสูงกว่าก่อนการทดสอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี